

Řešení úkol_2 cjj04

1.

A. Slovo **mluvčí** je adjektivně skloňované substantivum, nikoli substantivizované adjektivum.

B. Slovo **cestující** je od původu tvar tzv. **procesuálního adjektiva** (ze slovesa *cestovat*), které se **substantivizuje** ve významu osoba, která podniká cestu.

C. Slovo **mlčící** je v uvedeném kontextu adjektivum, plní funkci shodného přívlastku substantiva *většina*.

2.

A. B. Morfologicky /sémanticky lze slovní tvar **táhla** analyzovat dvěma způsoby, tvar je homonymní - víceznačný.

C. Slovní tvar **táhla**, má-li být interpretován jako **tvar substantiva táhlo**, a nikoli jako **tvar slovesa táhnout**, musí plnit **syntaktickou funkci substantiva** (např. podmětu: *Táhla se začala pohybovat.* předmětu: *Viděl obě táhla.* neshodného přívlastku: *Lano od táhla prasklo.*)

3.

A. *Čtvrt* je substantivum.

B. *jednou* je v uvedeném kontextu adverbium.

C. *první* je číslovka řadová.

4.

A. *tom* je tvar ukazovacího zájmena *to*;

B. *nich* je tvar OSOBNÍHO zájmena *oni*;

C. *nikom* je tvar záporného zájmena *nikdo*.

5.

A. Syntakticky *rád* vždy plní sekundární funkci adjektiva (být jmennou částí přísudku : *Petr je zdrav/zdravý.*, doplněk: *Petr chodí bos/bosý.*)

B: Morfologické, protože *rád* mění rod a číslo. Jde ovšem o adjektivum, které má výlučně tvary **jmenné, které se užívají pouze ve jmenné č. přísudku nebo doplňku.**

C. Syntaktické kritérium nepadá v úvahu. Jmenná část přísudku, ani doplněk není nutně vyjadřována adjektivem. Obojí může být vyjádřeno např. substantivem (*Petr je prezident. Petr byl zvolen prezidentem.*)

6.

A. Slovní tvar *jedle*, má-li být interpretován jako adverbium *jedle*, a nikoli jako tvar substantiva *jedle*, musí plnit syntaktickou funkci adverbia (tj. musí rozvíjet sloveso: *Vypadá jedle.*). **Lze najít i syntakticky homonymní užití?**

B. C. Morfologicky /sémanticky lze slovní tvar *jedle* analyzovat dvěma způsoby, tvar je homonymní - víceznačný.

7.

A. Věta neobsahuje částici.

B.: že je částice, nikoli spojka, protože nespojuje vedlejší větu, ale modifikuje význam celé výpovědi ve smyslu výhrůžky.

C. Věta neobsahuje částici.

8.

A. Tvar *Víte* lze interpretovat jako tvar vokativu vlastního jména *Vít*. Tvary vokativu se v češtině oddělují čárkou. Jde o větu jednoduchou.

B. Tvar *Víte* lze interpretovat jako tvar slovesa *vědět*. Jde o souvětí souřadné.

C. Tudiž platí, že věta má dvě čtení.

9.

A. *pro, za* jsou primární předložky;

B. *místo* je sekundární předložka, která vznikla prepozicionalizací jména *místo*;

C. *po* je primární předložka.

10.

A. *kola*: tvar sb. *kolo*, nebo substantiva označujícího coca-colu, *sela*: tvar slovesa *sít* nebo tvar gen. sg. slavismu *selo* označujícího vesnici, *skla* pl. sb. *sklo* (v případě, že budeme tvrdit, že *skla* je pl. tantum označující *brýle*, viz <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=skla>, jde o polysémii);

B. *věda* je buď sb. nebo tvar přechodníku přítomného slovesa *vědět*, *leda* (adv. nebo spojka), *plášť* (pouze sb.);

C. *žena* je buď sb. nebo tvar přechodníku přítomného slovesa *hnát*, *pera* je buď tvar sb. *pero* nebo tvar přechodníku přítomného slovesa *prát*, *rubáš* je buď sb. nebo tvar 2. os. sg. ind. prez. akt. slovesa *rubat*.